

Het archief van de **RAAD VAN VLAANDEREN** (1386-1795)

Gids voor de gebruiker

Het Gentse Rijksarchief bewaart het archief van de Raad van Vlaanderen (1386-1795), het hoogste gerechtshof van het voormalige graafschap Vlaanderen. Zowel het archief als de bijhorende inventaris zijn fysiek indrukwekkend. Archivaris Jan Buntinx werkte in het midden van de 20ste eeuw meer dan dertig jaar aan de inventarisatie van het bestand, dat iets meer dan één kilometer planklengte in beslag neemt. Zijn doorzettingsvermogen had een inventaris van negen boekdelen als resultaat, 34.000 archiefbeschrijvingen die recent ook online doorzoekbaar zijn geworden (<http://search.arch.be/nl>, zoekterm 'Raad van Vlaanderen').

De Raad van Vlaanderen was gedurende vier eeuwen het beroepshof voor civiele zaken uit het graafschap Vlaanderen, maar sprak in bepaalde gevallen ook recht in eerste aanleg - en dat zowel voor civiele als criminele zaken. Daarnaast konden ook akten en contracten bij de Raad worden geregistreerd en had de instelling een aantal bestuurlijke en toezichthoudende bevoegdheden in het graafschap. Het spreekt voor zich dat het archiefbestand inhoudelijk bijzonder rijk is.

Die rijkdom vertaalt zich niet in de leeszaal. Bezoekers vragen in hoofdzaak procesdossiers op - uiteraard gebaseerd op zoektochten in de indexen (op persoons-, plaats- en zaaknamen) van de inventaris. Het eigenlijke bijhorende 'kernarchief' van de Raad, met tientallen types registers en reeksen losse stukken, wordt heel weinig gebruikt. Er is sprake van een zekere drempelvrees, veroorzaakt door het juridische en technische karakter van die stukken. Termen zoals *rekest*, *enkwest*, *informatie preparatoire*, *tripliek* en *solutiën* zijn zeker niet alledaags, begrippen zoals *bifurcatie van archiefreeksen* zijn dat evenmin. Ervaring leert dat mensen het spoor bijster raken bij de eigenheid van en de samenhang tussen de verschillende archiefstukken en -reeksen...

Maar laat dat de gebruikers absoluut niet tegenhouden! Deze nieuwe gids over het archief van de Raad van Vlaanderen wil een antwoord bieden op dat probleem. Elke geïnteresseerde vindt er voldoende informatie in om vat te krijgen op de vormgeving en de gebruiksmogelijkheden van het archief van de Raad. De publicatie biedt de lezer een korte historische kaderschets over de rechterlijke organisatie van het ressort Vlaanderen, een introductie tot

de instelling en haar archief en een literatuurlijst, inclusief verwijzingen naar hulpinstrumenten zoals gespecialiseerde woordenboeken. De *Leidraad voor de gebruiker* bevat vervolgens een stappenpatroon waarin de verschillende procedures van de Raad aan bod komen, inclusief enkele uitgewerkte schema's ter verduidelijking en verwijzingen naar de archiefreeksen van de Raad. Een aantal voorgestelde thematische zoekstrategieën sluit de gids inhoudelijk af.

- ▶ **Historisch kader**
(rechterlijke organisatie van het ressort Vlaanderen)
- ▶ **De instelling**
(korte geschiedenis, bevoegdheden, samenstelling)
- ▶ **Bronnenmateriaal**
(archief inclusief verwant materiaal, bibliografie)
- ▶ **Leidraad voor de gebruiker**
(gerechtelijke en bestuurlijke procedures, zoekstrategieën)
- ▶ **Index**
(op trefwoorden, personen, plaatsen en instellingen)

Tot slot kreeg een index op trefwoorden de voorkeur boven een verklarende woordenlijst: via zo'n index kan elke gezochte term meteen binnen de gids, en dus binnen de context van het archief van de Raad, worden geplaatst.

Deze publicatie is bestemd voor geschiedkundigen, genealogen, heemkundigen, archivariissen, rechtshistorici, kortom al wie onderzoek doet naar de geschiedenis van het graafschap Vlaanderen, de samenleving, het recht, specifieke personen, dorpen, conflicten, beroepsgroepen... De mogelijkheden van het archief van de Raad zijn quasi eindeloos.